

بررسی کارایی کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه در افزایش سطح ایمنی راننده به هنگام واژگونی و تصادف از روی

حسن مالکی^۱, علی مالکی^۲

hassan_maleki_m@yahoo.com
ali_maleki@aut.ac.ir

جراحات را به خود اختصاص داده‌اند. با بالاتر رفتن آگاهی عمومی در سال‌های اخیر، برخورداری از قابلیت ایمنی مناسب اتومبیل به عامل تعیین کننده‌ای جهت انتخاب و خرید اتومبیل بدل گردیده و این خود محرك سازندگان خودرو در ارائه خودروهای ایمن‌تر جهت حفظ بازار و موقعیت خود و نتیجتاً سرمایه‌گذاری بر روی تحقیقات در ارتباط با سیستم‌های ایمنی شده است. در گذشته سازندگان، جهت تکامل بخشیدن سیستم‌های حفاظتی مجبور به انجام آزمایشات مخبر بودند. اینگونه آزمایشات طبیعتاً پرهزینه هستند و سازنده پس از هر تغییر مجبور به انجام آزمایشی مخبر است. ولی با پیدایش کامپیوتر و پیشرفت تکنیک‌های عددی امروزه استفاده از مدل‌های ریاضی جهت شبیه‌سازی وسیله نقلیه و سرنوشتین تا حدود زیادی از تعداد اینگونه آزمایشات کاسته است^[۱]. شبیه‌سازی کامپیوتری به جهت کاربردی که در اعتبارسنجی تست‌های واقعی دارد و همچنین به لحاظ هزینه و زمان مقرنون به صرفه بوده و امکان تکرار شبیه‌سازی به میزان نامحدود وجود دارد. درباره کمربند ایمنی، نکته قابل توجه این است که تمامی سیستم‌های ایمنی خودرو در صورتی عملکرد مفیدی دارند که حتی در کنار کمربند ایمنی قرار گیرند، در غیر اینصورت کارایی آنها کاهش می‌یابد. برای مثال اگر شخص از کمربند ایمنی استفاده نکرده باشد، فعال کردن کیسه هوا در هنگام بروز حادثه عملکرد معکوسی داشته و به جای حفاظت جان سرنوشتین، باعث خفگی و فوت او شود^[۲].

شرکت اتولیو^[۳] برای اولین بار کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه را جهت ارتقاء ایمنی سرنوشتین در برابر تصادفات برخورد از کنار^۴ طراحی و ارائه نموده است. طبق پژوهش صورت گرفته، آنها معتقد‌اند هنگامی که خودرو از سمت دورتر به راننده دچار تصادف از پهلو می‌شود، این امکان وجود دارد که راننده از زیر کمربند ایمنی خارج شده و دچار آسیب‌دیدگی جدی شود. آنها در واقع با ارائه کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه بر این اعتقادند که شخص بر روی صندلی استقرار بهتری داشته و ایمنی بیشتری دارد.

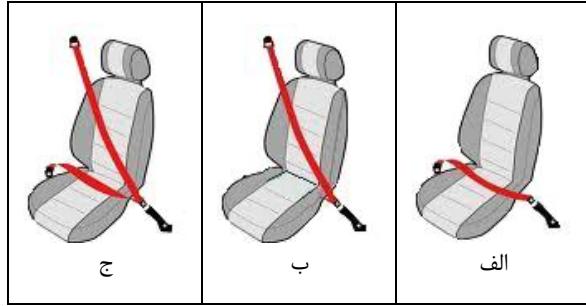
چکیده

سیستم‌های ایمنی در خودروها به مجموعه‌ای از سیستم‌های فعال^۱ و غیرفعال^۲ اطلاق می‌شود که هر کدام به نوعی خود در جهت بالا بردن سطح ایمنی سرنوشتین و عابران پیاده طراحی شده‌اند. در این میان کمربند ایمنی به عنوان یکی از سیستم‌های ایمنی غیرفعال، اساسی‌ترین نقش را در کاهش آمار مرگ و میر و صدمات وارد به سرنوشتین در هنگام بروز حادثه ایفا می‌کند. این صدمات غالباً در اثر برخورد سرنوشتین با اجزا داخلی خودرو پدید می‌آید. نوع و نحوی عملکرد سیستم کمربند از پارامترهای هستند که تاثیر زیادی بر اثربخشی آن دارند. در این مقاله عملکرد کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه را به این دلیل با کمربند ایمنی ۳ نقطه مقایسه نموده‌ایم، چون کمربند ایمنی ۳ نقطه از رایج‌ترین کمربند‌هایی است که بر روی خودروهای امروزی قرار دارد. این مقایسه به طور جداگانه برای دو نوع تصادف واژگونی و تصادف از جلو (جلو) صورت گرفته است. برای هر دو تصادف واژگونی و تصادف از جلو، نتایج بدست آمده از شبیه‌سازی‌ها نشان داد در حالتی که از کمربند ۳+۲ نقطه به جای کمربند ۳ نقطه استفاده می‌شود مقدار ماکریزم شتاب سر به میزان چشمگیری کاهش یافته است. برای تصادف واژگونی معیار آسیب سر برای کمربند ۳+۲ نقطه از ۲۸۱ برای کمربند ایمنی ۳ نقطه به ۱۱۴ بهبود یافت. در مورد تصادف از جلو، حداکثر گشاویر اعمال شده به مفاصل گردن و کمر به ترتیب ۹۹۵/۵ و ۱۱۳٪/۴۷۴ کاهش یافته و همچنین معیار آسیب سر از ۷۰/۱ برای کمربند ۳ نقطه به ۷۰/۱ برای کمربند ۳+۲ نقطه بهبود یافته است.

کلمات کلیدی: کمربند ایمنی، واژگونی، تصادف از جلو، معیار آسیب سر^۳

مقدمه

کاربرد وسایل نقلیه از بد و پیدایش توانم با حوادث و تلفات بوده است، بطوری که امروزه حوادث رانندگی بالاترین آمار مرگ و میر و

شکل ۲: کمربند ایمنی لپ، شولدر و ۳ نقطه

کمربند لپ (شکل ۲-الف)، نوار قابل تنظیمی است که بر روی کمر (ران) قرار می‌گیرد و بیشتر در خودروهای قدیمی بکار می‌رفت و اکنون غیر متدالو بوده و فقط گاهی در صندلی میانی عقب خودرو استفاده می‌شود. معمولاً از این نوع کمربند در هواپیما برای جلوگیری از آسیب دیدگی مسافران استفاده می‌شود. کمربند شولدر (شکل ۲-ب)، نوار قابل تنظیمی است که بروی شانه قرار می‌گیرد و آن نیز مزایای محدودی دارد زیرا در هنگام بروز حادثه سرنشین بر اثر لغرش از زیر آن خارج می‌شود. کمربند ۳ نقطه (شکل ۲-ج) متشکل از یک کمربند لپ و یک کمربند شولدر به صورت یکپارچه می‌باشد که انرژی ناشی از ضربه تصادف را بین قفسه‌سینه، لگن و شانه‌ها توزیع می‌کند.

شکل ۳: کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه [۴]

کمربند ۳+۲ نقطه (شکل ۳) متشکل از یک کمربند ۳ نقطه و یک کمربند شولدر می‌باشد که بصورت ضربه‌روی هم قرار می‌گیرند. این کمربند همانند کمربند ۴ نقطه (شکل ۴-الف) هنوز تجاری نشده‌اند. کمربند ۵ نقطه (شکل ۴-ب) در خودروهای مسابقه‌ای^۹ و کمربند ایمنی کودکان کاربرد دارد. کمربند ۶ نقطه (شکل ۴-ج) ترکیبی از یک کمربند ۴ نقطه و یک کمربند لپ می‌باشد که در خودروهای مسابقه‌ای کاربرد دارد. از کمربند ۷ نقطه (شکل ۴-د) به دلیل طراحی بسیار این آن در هواپیماهای آکروباتی^{۱۰} استفاده می‌شود.

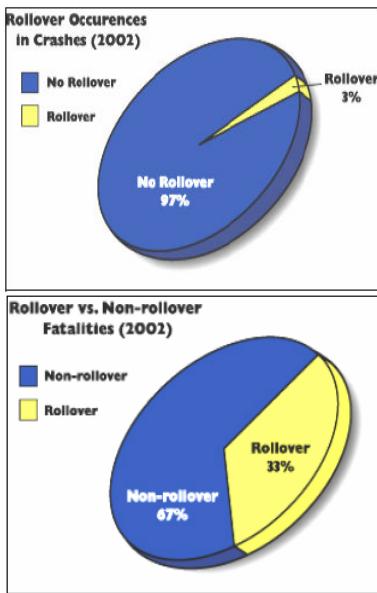

شکل ۱: تست تصادف برخورد از پهلو انجام شده توسط شرکت اتولیو [۳]

ماردهاموتو^[۴] در سال ۲۰۰۵ عملکرد کمربند ۳+۲ نقطه را در طی تصادف چپ شدن مورد مطالعه قرار داد. در این مطالعه، با محاسبه فاکتورهای آسیب سر و گردن، تاثیر کمربند در کاهش صدمات وارده به سرنشینان مورد ارزیابی قرار گرفته است. آنها گزارش نموده‌اند که استفاده از کمربند ۳+۲ نقطه باعث ایجاد نیروی کششی بیشتری بر بدن سرنشین می‌شود درنتیجه، باعث به حداقل رسیدن حرکت آزادانه سرنشین و مانع از برخورد وی با بدن داخلی خودرو می‌گردد. کومار^[۵] در سال ۲۰۰۸ به بررسی مدل المان محدود سورتمه (هدف کش)^۶ در تصادف از جلو پرداخت. برای اعتبارسنجی مدل، ایشان نتایج شبیه‌سازی را با تست فیزیکی مقایسه نموده‌اند که نشانگر تطابق قابل قبولی بوده است. ریموند و همکارانش^[۶] نیز با استفاده از یک هدف کش به بررسی عملکرد کمربند ایمنی در تصادف از جلو در سرعت‌های بالا پرداختند. آنها از شتاب قفسه‌ی سینه و معیار آسیب گردن برای تعیین میزان صدمات وارد شده استفاده نموده‌اند. تیلور و همکارانش^[۷] در سال ۲۰۰۷ وضعیت سرنشین در تصادف از عقب در سرعت‌های پایین را مورد مطالعه قرار دادند. در این گونه برخوردهای تازیانه‌ای شکل احتمال آسیب دیدگی سر و گردن وجود دارد. آنها در این پژوهش، مدل را با استفاده از داده‌هایی ایجاد نموده‌اند که از طرف مرکز تحقیقات اتومبیل ژاپن مورد تایید قرار گرفته بود. با توجه به نتایج، آنها ادعا نمودند که این مدل می‌تواند واکنش سرنشین را در برخورد از عقب با دقت بالایی مدل کند.

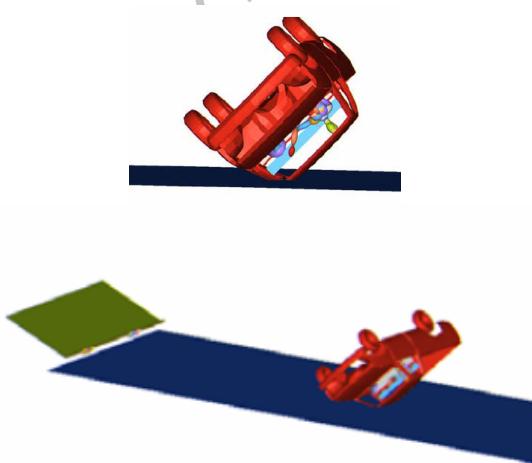
انواع کمربند ایمنی

کمربند ایمنی، وسیله‌ایمنی برای محافظت سرنشینان خودرو در مقابل نکانهای شدیدی است که ممکن است بر اثر تصادف و یا توقف ناگهانی ایجاد شود. کمربند ایمنی با کشیده شدن در طول فرآیند ضربه، انرژی ناشی از برخورد را جذب می‌کند و اختلاف سرعت بین بدن سرنشین و خودرو را کاهش داده و بار ناشی از ضربه را روی بدن توزیع می‌کند. انواع کمربند ایمنی عبارتند از: لپ^۷، شولدر^۸، ۳ نقطه، ۵ نقطه، ۶ نقطه، ۷ نقطه (۵+۲ نقطه) و کمربندهای تحقیقاتی ۳+۲ نقطه و ۴ نقطه.

شکل ۵: سهم تصادف واژگونی از میزان تصادفات و تلفات [۴]

شبیه‌سازی تست واژگونی برای وضعیتی که سرنشین مجهرز به کمربند اینمی ۳+۲ نقطه و همچنین کمربند اینمی ۳ نقطه است، انجام شده است. مدل دینامیکی واژگونی منطبق با استاندارد، با استفاده از ابزار نرم افزاری Easi-Crash CAE مدل شده است. سرعت و شتاب مورد نیاز برای شبیه‌سازی مطابق با استاندارد واژگونی دولی (FMVSS 208) انتخاب شده و نتایج برای دو نوع کمربند ۳+۲ نقطه و کمربند ۳ نقطه مقایسه و آنالیز شده است. برای مطالعه واکنش سرنشین از مدل آدمک تصادف هیبرید پنجه درصد از جامعه مردان استفاده شده است. نتایج مدل دینامیکی تست واژگونی دولی بوسیله مقایسه پارامترها و استانداردهای ارائه شده NHTSA برای میزان صدمات آنالیز شده است. تست دولی یا تست استاندارد 208 FMVSS با هدف کاهش میزان مرگ و میر سرنشینان خودرو و کاهش شدت صدمات ناشی از تصادفات واژگونی ارائه شده است. در این تست، آدمک درون خودرویی قرار گرفته که آن خودرو بر روی فیکسچر تست دولی روی سطح شبیداری با زاویه ۲۳ درجه قرار داشته و برای انجام تست واژگونی جانبی با سرعت ۴۸ کیلومتر بر ساعت پرتاب می‌شود.

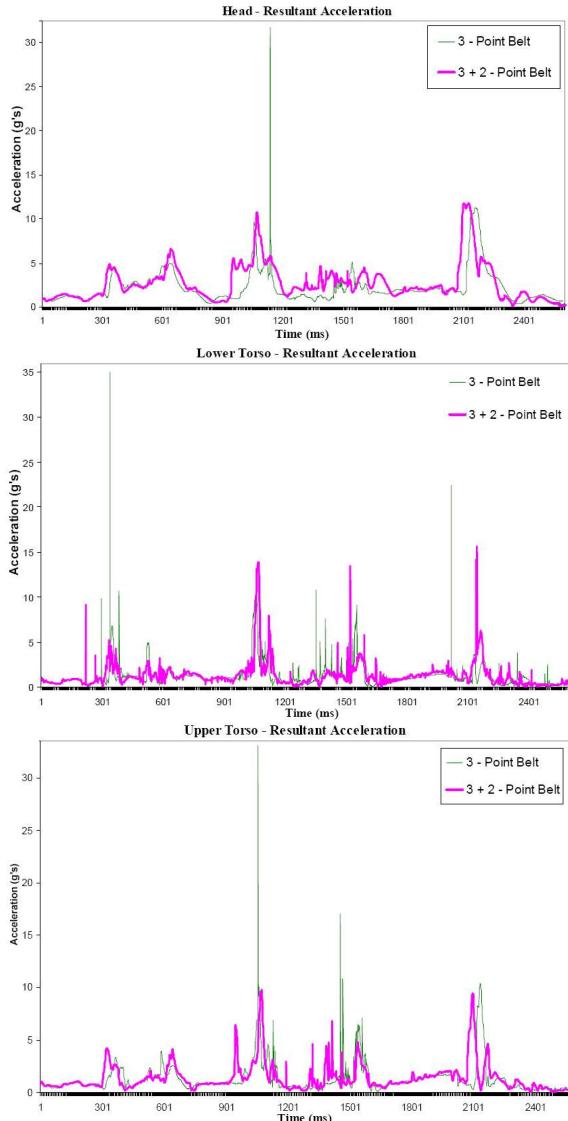
شکل ۶: تصویری از مدل‌های پیاده شده در نرم افزار [۴]

شکل ۴: کمربند اینمی ۴ نقطه، ۵ نقطه، ۶ نقطه و ۷ نقطه

عملکرد کمربند ۳+۲ نقطه در تصادف واژگونی واژگونی‌ها جزء خطرناک‌ترین حوادث رانندگی بوده بطوری که بالاترین نرخ تلفات را در بین انواع دیگر تصادفات وسائل نقلیه به خود اختصاص داده اند. در عصر کوتوله‌ی صرفه جویی در وقت و راحتی سفر جزء مهمترین اولویت‌های مردم برای سفرشان است. به همین جهت خودروهای شخصی بهترین انتخاب برای افراد برآورده کردن نیازهایشان در زندگی است. مزیت خودروها محیط امن و خصوصی است که برای افراد فراهم می‌آورد اما جنبه‌ی منفی آن تلفاتی است که ناشی از تصادفات خودروها به وجود آمده است. بر طبق آمار، عمدۀ دلیل مرگ و میر در امریکا مربوط به حوادث رانندگی است که این مقدار خیلی بیشتر از فوت در اثر سرطان و یا بیماری‌های قلبی و عروقی نظیر سکته و یا حمله قلبی است. در سال ۲۰۰۰ میلادی تعداد ۴۱۸۲۱ نفر در حوادث رانندگی در امریکا کشته شدند [۴].

در سال ۲۰۰۲ میلادی در امریکا قریب به ۱۱ میلیون انواع خودرو تصادف کرده‌اند که تنها ۳ درصد آنها مربوط به واژگونی می‌شود. این در حالی است که ۳۳ درصد تلفات این حوادث مربوط به واژگونی‌ها می‌شود. نکته‌ای که باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد این است که در سال ۲۰۰۲ میلادی بیش از ۱۰۰۰۰ نفر در تصادفات بر اثر واژگونی کشته شدند که از این میزان بیش از ۷۲ درصد آنها از کمربند اینمی استفاده نکرده بودند (شکل ۵) [۴].

شکل ۷: نمودار زمانی شتاب سر، پایین تن و بالا تنه مربوط به شبیه‌سازی واژگونی خودرو [۴]

عملکرد کمربند ۳+۲ نقطه در تصادف از رو برو بیشتر آسیب‌دیدگی‌ها در تصادف از جلو مربوط به آسیب‌های سر می‌شود، که با از شدت تصادف حاصل می‌شود و یا در اثر برخورد با تجهیزات داخلی خودرو نظیر فرمان، شیشه و ستون خودرو به وجود می‌آید. به همین دلیل برای ارزیابی کمی نتایج، از معیار آسیب سر استفاده شده است.

برای بررسی عملکرد کمربند ایمنی در تصادف از جلو، مدل بیومکانیکی دقیقی از سرنشین شامل ۱۹ جزء اسکلتی، ۱۸ مفصل و ۳۴ درجه‌آزادی پیاده‌سازی شده است. برای مفصل از مدل دقیقی هیبرید ۳ استفاده شده است و پارامترهای اجزای اسکلتی نیز مبتنی بر داده‌های آنتروپومتری^{۱۴} جامعه‌ی مردان است. با انجام شبیه‌سازی نرم‌افزاری تصادف از جلو، عکس‌العمل سرنشین یکبار با کمربند

هنگامی که خودرو تحت زاویه ۴۵ درجه یا بیشتر واژگون شود کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه با ایجاد نیروی کششی بیشتری نسبت به کمربند ۳ نقطه سرنشین را نسبت به صندلی اش در وضعیتی قرار می‌دهد که مینیمم حرکت آزادانه به اطراف را هنگام تصادف داشته و به این طریق از برخورد سرنشین با تجهیزات داخلی خودرو جلوگیری می‌کند. همچنین استفاده از کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه بجای کمربند ایمنی ۳ نقطه مانع از برخورد سر با سقف شده و میزان صدمات وارد شده به گردن، سر و پای چپ و راست را کاهش می‌دهد. جالب‌تر اینکه در شبیه‌سازی انجام شده، خودرو یک دور کامل غلتیده ولی با این وجود سرنشین به خارج از خودرو پرتاب نشده است.

معیار آسیب سر

آسیب سر از متدائل ترین صدماتی است که به هنگام تصادف منجر به مرگ سرنشینان می‌شود. شتابی که سر سرنشین به هنگام تصادف می‌گیرد در صورت شدت زیاد می‌تواند منجر به ضربه‌ی مغزی سرنشین شود. ضربه‌ی مغزی اغلب بر اثر تغییر حرکت ناگهانی سر اتفاق می‌افتد. از آنجایی که شتاب یک کمیت قابل اندازه‌گیری است لذا راحت‌ترین راه عملی برای اندازه‌گیری آسیب وارد به سر و تشخیص میزان صدمه وارد شده است. معیارهای آسیبی از سوی اداره ملی ایمنی ترافیک بزرگراه‌ها (NHTSA)^{۱۱} مطرح شده است که از آن جمله می‌توان به معیار آسیب سر، معیار آسیب قفسه سینه^{۱۲}، معیار آسیب گردن^{۱۳} و ... اشاره کرد [۸]. معیار آسیب سر در تصادف به بررسی احتمال آسیب‌دیدگی حتمی سر در تصادفات رانندگی می‌پردازد.

$$HIC = \left[\frac{1}{(t_2 - t_1)} \left\{ \int_{t_1}^{t_2} a(t) dt \right\}^{2.5} \right]_{\max} \quad (1)$$

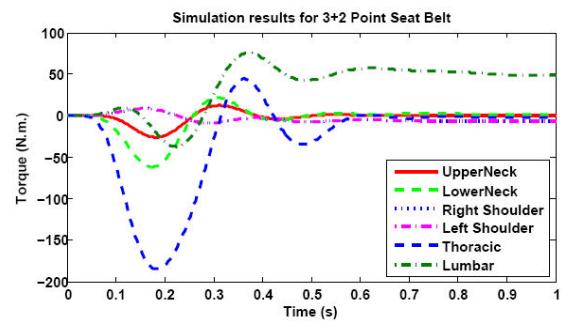
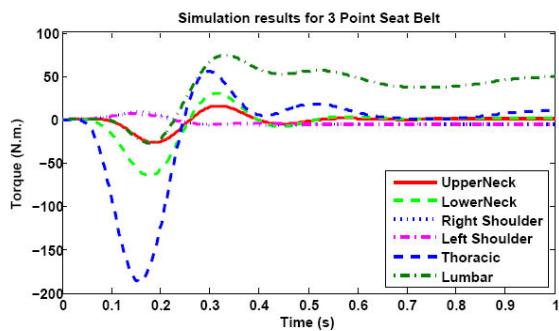
عموماً فاصله زمانی $t_2 - t_1$ را، ۳۶ میلی ثانیه در نظر گرفته و در صورتی که مقدار معیار آسیب سر از ۱۰۰۰ تجاوز کند، ایجاد آسیب دیدگی حتمی است [۹].

شکل ۷ شامل نمودار شتاب-زمان سر، پایین تن و بالا تنه در شبیه‌سازی تصادف واژگونی می‌باشد. در هر یک از نمودارها دو گراف قابل تفکیک است که یکی مربوط به هنگامی است که شبیه‌سازی با کمربند ایمنی ۳+۲ نقطه انجام شده و دیگری مربوط به زمانی است که شبیه‌سازی با استفاده از کمربند ایمنی ۳ نقطه انجام شده است.

National Highway Traffic Safty Administration^{۱۱}

Chest Injury Criteria^{۱۲}

Neck Injury Criteria^{۱۳}

شکل ۱۰: نمودار زمانی گشتاور مفاصل گردن و کمر در تصادف از جلو [۲]

مقادیر مربوط به ماکریزم شتاب سر و همچنین زمان ماکریزم شتاب در جدول ۱ نشان داده شده است.

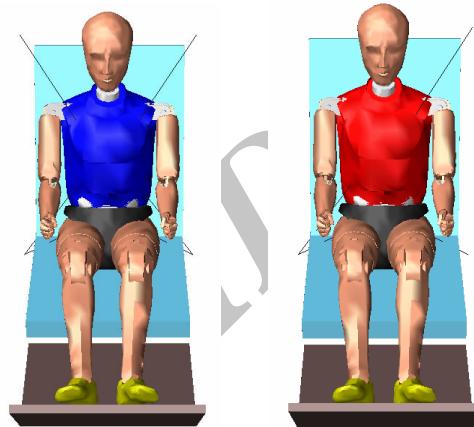
جدول ۱: مقدار و زمان ماکریزم شتاب سر برای دو مدل کمربند اینمنی		
ماکریزم شتاب	زمان ماکریزم شتاب (s)	نوع کمربند اینمنی
۰/۱۵۹۲	۶۲/۰۸۹۵	کمربند اینمنی ۳ نقطه
۰/۱۵۶۴	۵۴/۱۵۰۰	کمربند ترکیبی ۳+۲ نقطه

نتایج

با توجه به نمودارهای زمانی شتاب برای تصادف واژگونی در شکل ۷، پیک شتاب سر هنگامی اتفاق می‌افتد که سقف خودرو به زمین برخورد کرده است. استفاده از کمربند اینمنی ۳+۲ نقطه پیک شتاب سر را از ۳۳ برای کمربند اینمنی ۳ نقطه به ۱۳ کاهش می‌دهد. همچنین معیار آسیب سر (که از نمودار زمانی شتاب سر، قابل محاسبه است) برای حالتی که از کمربند اینمنی ۳+۲ نقطه استفاده شود از ۲۸۱ برای کمربند اینمنی ۳ نقطه به ۱۱۴ کاهش می‌یابد. پیک شتاب برای نمودار زمانی شتاب پایین تنه، هنگامی که خودرو به مانع (جدول) برخورد می‌کند، اتفاق می‌افتد. میزان پیک شتاب پایین تنه هنگامی که از کمربند اینمنی ۳+۲ نقطه بجای کمربند اینمنی ۳ نقطه استفاده شود از ۳۵ به ۵ کاهش می‌یابد. پیک شتاب برای نمودار زمانی شتاب بالا تنه، هنگامی که خودرو با سقف به زمین برخورد می‌کند، اتفاق می‌افتد. میزان پیک شتاب بالا تنه هنگامی که از کمربند اینمنی ۳+۲ نقطه بجای کمربند اینمنی ۳ نقطه استفاده شود از ۳۳ به ۹/۵ کاهش می‌یابد. برای تصادف از جلو معیار آسیب سر (HIC) بر

ایمنی ۳ نقطه و بار دیگر با کمربند اینمنی ترکیبی ۳+۲ نقطه مورد مقایسه و ارزیابی قرار گرفته است.

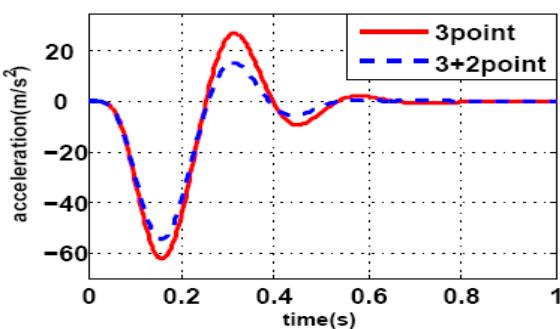
این شبیه‌سازی با استفاده از پالس تصادفی^{۱۵} معادل با سرعت ۲۰ کیلومتر بر ساعت صورت گرفته است. این پالس بر حسب مکان نسبت به زمان تعریف شده است، همچنین مدت زمان اعمال پالس ۱ ثانیه و شتاب جاذبه زمین ۹/۸۱ متر بر مجدور ثانیه می‌باشد. پیاده‌سازی کل مدل در نرم افزار لایف‌مد^{۱۶} و ادامز صورت گرفته است (شکل ۱۱).

شکل ۱۱: تصویری از مدل‌های پیاده شده در نرم افزار [۲]

مدل مجهر به کمربند ۳ نقطه   مدل مجهر به کمربند ۳+۲ نقطه

در شکل ۹، نمودار شتاب-زمان سر و در شکل ۱۰، نمودار زمانی گشتاور مفاصل گردن و کمر برای تصادف از جلو نشان داده شده است. همانطور که از نمودار مشخص است مقادیر شتاب و گشتاور برای مدل مجهر به کمربند ۳+۲ نقطه بسیار کمتر از حالتی است که از کمربند ۳ نقطه استفاده شده است. همچنین مقدار ماکریزم شتاب سر در حالتی که از کمربند ۳+۲ نقطه استفاده شده است در زمان زودتری اتفاق افتاده است. از نمودار ۹ برای محاسبه معیار آسیب سر استفاده شده است. همانطور که در قسمت معیار آسیب سر اشاره شد برای محاسبه HIC، در بازه زمانی ۳۶ میلی ثانیه‌ای حول مقدار ماکریزم شتاب سر، اقدام به انتگرال‌گیری از نمودار زمانی شتاب سر کردند.

شکل ۹: نمودار زمانی شتاب سر در تصادف از جلو [۲]

- [3]- “3+2 point seat belt and side-support airbag”, from Autoliv.
- [4]- Marudhamuthu, K., “Analysis of 3+2 Point Seat Belt Configuration and Occupant Responses in Rollover Crash of a Pick-Up Truck”, M. Sc. Dissertation, 2005.
- [5]- Kumar, S., “Development and Validation of Sled FE Model for Frontal Crash”, 2008.
- [6]- Raymond, D. E., Landerville, J. B., Wheeler, J. B., Dainty, D. A., “a Parametric MADYMO Analysis for Determining Seat Belt Usage in a Frontal Collision”, ASB 29th Annual Meeting, Cleveland, Ohio, 2005.
- [7]- Himmetoglu, S., Acar, M., Taylor, A.J., Bouazza-Marouf, K., “A Multi-Body Head and Neck Model” for Low Speed Rear Impact Analysis”, 12th IFToMM World Congress, Besançon, 2007.
- [8]- Medford, R. L, “Federal motor vehicle safety standards; seating systems, occupant crash protection, seat belt assembly anchorages, school bus passenger seating and crash protection,” National Highway Traffic Safety Administration, 49 CFR part571, Docket No.NHTSA-2007-0014, RIN 2127-AK09.
- [9]- Kapoor, T., Altenhof, W., Howard, A., Rasico, J., Zhu, F., “methods to mitigate injury to toddlers in near-side impact crashes”, 2008.

اساس رابطه (۱) و با استفاده از مقادیر نمودار شتاب زمانی سر برای هر دو مدل محاسبه شده است. نتایج مقدار آسیب سر را $995/5$ برای کمربند ۳ نقطه نشان می دهد که خیلی نزدیک به مقدار بحرانی معیار، یعنی عدد 1000 است و احتمال آسیب دیدگی حتمی و جدی وجود دارد. در حالی که اگر در شرایط یکسان با قبل، از کمربند $3+2$ نقطه به جای کمربند ۳ نقطه استفاده شود، معیار آسیب سر کاهش قابل ملاحظه ای یافته و به مقدار $707/1$ که فاصله مناسبی با مقدار بحرانی دارد می رسد. همچنین بر اساس نمودار شکل ۱۱، حداکثر گشتاور مفاصل گردن و کمر برای کمربند ایمنی $3+2$ نقطه کمتر از حالتی است که از کمربند ۳ نقطه استفاده شده است.

نتیجه گیری و جمع بندی

نتایج بدست آمده از نمودار شتاب خطی سر برای تصادف از جلو و واژگونی بیانگر این است که ماکریم شتاب سر و پیرو آن معیار آسیب سر در حالتی که از کمربند $3+2$ نقطه استفاده می شود نسبت به حالتی که از کمربند ۳ نقطه استفاده شده، به اندازه قابل ملاحظه کاهش یافته است. علاوه بر این در تصادف از جلو برای یک چنین مدلی، استفاده از کمربند $3+2$ نقطه به جای کمربند 3 نقطه، شرایط سر را از وضعیتی که در محدوده آسیب دیدگی حتمی قرار دارد (ناحیه بحرانی) خارج کرده و به یک ناحیه ایمن تر هدایت می کند. همچنین مقادیر گشتاور (شکل ۱۰) برای حالتی که از کمربند ایمنی $3+2$ نقطه استفاده شده است، برای مفصل پایینی گردن، 474 درصد و برای مفصل کمر $1/13$ درصد کمتر از حالتی است که از کمربند ایمنی 3 نقطه استفاده شده است. معیار آسیب سر در تصادف واژگونی در صورتی که از کمربند ایمنی $3+2$ نقطه استفاده شود به حدود یک سوم حالتی که از کمربند 3 نقطه استفاده شود، کاهش می یابد.

فهرست علائم

a	شتاب انتقالی سر، m/s^2
t_1	زمان اولیه انتگرال گیری، s
t_2	زمان ثانویه انتگرال گیری، s
max	زیرنویس
	ماکریم

مراجع

- [۱]- قاضوی، ا، نکوئی، ش، ”بررسی تحلیلی تاثیر مجموعه سیستم صندلی خودرو بر انسان هنگام تصادف،“ هشتمین کنفرانس سالانه (بین المللی) مهندسی مکانیک، تهران، دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۷۹.

- [۲]- مالکی، ح، ارغوان، ع، مالکی، ع، ”ارزیابی اثربخشی کمربند ایمنی ترکیبی $3+2$ نقطه در مقایسه با کمربند ایمنی 3 نقطه در کاهش صدمات واردہ به سر برنشین با استفاده از شبیه سازی تست تصادف از جلو“ هفدهمین کنفرانس سالانه (بین المللی) مهندسی مکانیک، ایران، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۸.